„І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 166. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 8-го ВЕРЕСНЯ 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 8, 1966 No. 166. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Середа, 7 вересня, 1966

В АМЕРИЦІ

МІЖНАРОДНИЙ МОНЕТАРНИЙ ФОНД закликає Уряд ЗДА сповільнити свій економічний бум та поліпшити свій платничий баланс із закордонними державами Директори цього Фонду у своєму річному звіті твердять, що і ЗДА і Велика Британія обмеженням відпливу зі своїх країв приватних капіталів пошкодили економікам інших держав, спричинюючи збільшення відсотків від позичок. ЗДА повинні поборювати інфляцію тим способом, що збільшать прибуткові податки, чим зменшать засоби грошей, які окремі громадяни і корпорації зможуть видавати на різні цілі.

МЕХІКАНСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ТВЕРДИТЬ, що ЗДА не розуміють потреб держав Латинської Америки. Президент Густаво Дііз Ордаз, промовляючи в Палаті Послів, казав, що багаті держави не хочуть допомогти тим державам, які економічно не розвинені. Він нарікав на ЗДА які були погодилися на те, що треба змінити статус Організації Американських Держав, на конференції в Ріо де Жанейро, але пізніше в Панамі не погодилися на ті зміни статусу, які запропонувала більшість, бо не хотіли зв'язувати своєї економіки з торговельною політикою недорозвинених держав.

В СЕРПНІ ЦЬОГО РОКУ В ЗДА було 76,369,000 затруднених, на 2,100.000 більше, як в тому самому місяці минулого року. Число безробітних виносило тільки 3.9 відсотка всіх робітних сил країни. Поза фармерством число затруднених становило 64,580,000, на 3.3 відсотка більше від попереднього року. Число затруднених загально збільшується, але число безробітних між неграми не зменшується. Воно становило в серпні ц.р. аж 8.2 відсотка, це значить, що воно було на більше як двічі більше від відсотка безробітних між білими. Треба додати, що відсоток безробітних між некваліфікованими робітниками, білими і неграми, виносив 7.6.

УТРУДНЕНИЙ КРЕДИТ І ПОДОРОЖЧАННЯ товарів будуть виборчими проблемами цього року, — заявляє колишній віце-президент Ричард М. Ніксон. Виборець жінка буде невдоволена з Уряду президента Джансона тому, що вона мусить видавати більше грошей на утримання родини, а виборець чоловік нарікатиме на те, що не може дістати моргеджу на новий дім, платячи навіть по 7 відсотків. Ніксон твердить, що Уряд президента Джансона винний у збільшенні відсотків від позичок і в подорожчанні товарів, бо занедбав економічні проблеми цієї країни і допустив до інфляції доляра.

РЕСПУБЛІКАНЕЦЬ ЕДВАРД БРУК обіцяє злібералізувати Республіканську партію, коли стане сенатором в цьогорічних виборах. Брук є головним прокурором в стейті Масачусетсі. Він твердить, що республіканці програли вибори в 1964-му році, бо тільки відкидали демократичну програму і не давали розв'язки різних проблем, що були і є актуальні. Він каже, що Республіканська партія мусить зрозуміти ті соціальні й економічні зміни, які настали в цій країні і в цілому світі. Ми не можемо легковажити програм в справі поборювання біднот, ані не сміємо не дбати про відному міст та ліквідацію міських нетрів, — казав Брук.

У СВІТІ

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ТВЕРДИТЬ, що в минулому тижні американські літаки збомбили й затопили в затоці Тонкіну один його торговельний корабель та пошкодили другий. Комуно-китайський комунікат ласться з цього приводу, називаючи затоплення китайського корабля „безсоромною провокацією" та погрожуючи, що китайські комуністи відплатять американцям за той „новий довг крови". З американського боку стверджено, що в тому дні затоплено в затоці Тонкіну два невеличкі північно-в'єтнамські кораблі.

БРИТІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ГАРОЛД ВІЛЬСОН ПЕРЕСТЕРІГ 500 делегатів, що репрезентували на конференції робітничих спілок в Блекпулі в Англії 8,867.522 зорганізованих робітників, що коли робітничі спілки не підтримають його законопроєкту про замороження цін і платень, то в Англії буде 2 мільйони безробітних. Гадають, що та конференція підтримає невеликою більшістю Вільсона і його заходи проти інфляції, але існує сильна опозиція в рядах Партії Праці, головою якої є лідер професійної спілки Транспортних і загальних робітників, Франк Кузінс, який зрікся портфелю міністра технології на знак протесту проти політики Вільсона.

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ І ПОЛЬЩА ПОГОДИЛИСЯ заплатити 100.000 дол. відшкодування американському відділові міжнародної Федерації аматорських атлетів за те, що вони заборонили своїм легкоатлетичним дружинам взяти участь у змаганнях, які мали відбутися в липні ц. р. у Каліфорнії. Квитки на ті змагання були вже випродані. Преса стверджує, що сума 100.000 не покрила всіх втрат.

ПАПА ВИСЛОВИВ НАДІЮ, що Католицька Церква на Литві, що — як відомо — стала також поярмленою частиною Совєтського Союзу — дістане можливості „жити і працювати" в СССР. Папа висловив ту свою думку в депеші до литовського єпископа Вінцентаса Брізгіса в Шикаго з нагоди посвячення литовської католицької каплиці у Вашингтоні. Текст того листа оприлюднив орган Ватикану „Оссерваторе Романо".

МОСКВА ЗАПЕВНЯЄ, ЩО ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР Об'єднаних Націй У Тант зрікся свого становища головно тому, що не погоджувався з американською „агресивною" політикою у В'єтнамі та що Америка не послухала його вимог щодо припинення тамошньої війни. Водночас совєтський уряд твердить, що промова французького президента де Голля у Камбоджі з вимогою, щоб ЗДА визначили час, коли вони відкличуть свої війська з В'єтнаму, свідчить про „ізоляцію" Америки у міжнародному світі.

В ІНДІЙСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ ПЕРЕРВАНО ДЕБАТИ внаслідку демонстрації, що вимагала схвалення закону, що заборонив би вбивати корови. В багатьох індійських стейтах існує такий закон, що йде по лінії консервативних традиціоналістів, які вважають корову за святе створіння. Центральний індійський уряд противиться такому законові з уваги на кошти кормлення мільйонів корів, коли в країні панує голод.

89-ий Конґрес плянує 15-го жовтня закінчити працю

Вашингтон. — Конгресові провідники обидвох Партій хотіли б до 15-го жовтня закінчити другу сесію 89-го Конгресу, щоб всі конгресмени та одна третина сенаторів могли взяти участь у виборчій кампанії, стараючися про перевибір до 90-го Конгресу. Провідник республіканців в Палаті Репрезентантів конгресмен Джералд Р. Форд заявив, що президент Джансон скличе Конгрес на додаткову сесію після виборів, що відбудуться 8-го листопада, коли республіканці в 90-му Конгресі здобудуть більше число конгресменів, бо схочуть, щоб теперішня велика демократична більшість схвалила ті пункти урядової програми, які не будуть прийняті перед виборами. Конгресмен Форд вірить, що республіканці значно збільшать своє число в новому 90-му Конгресі. Спікер Палати Джан МекКормек сказав репортерам, що речинець закінчення цієї сесії Конгресу залежить від того, чи Сенат не буде продовжувати задовго дебат над законопроєктом про громадянські права. Від Сенату, казав спікер Палати, залежить, чи треба буде скликати додаткову сесію Конгресу після виборів. Передбачають, що Сенат витратить найменше два тижні на дебати над проєктом про охорону громадянських прав.

В Сенаті почалася обструкція проти скасування расових обмежень в справі мешкань

Вашингтон. — 6-го вересня Сенат почав дебати над законопроєктом про громадянські права, проти якого виступають республіканці та деякі південні демократи, бо хочуть скреслити в цьому урядовому проєкті той пункт, який домагається скасувати расові обмеження при продажу домів і винаймі мешкань. Дебати тривали тільки три години, бо після вступних промов виявилося, що нема потрібної більшости, — принаймі 51-го сенатора, щоб могли відбутися наради. Внаслідок цього відкладено дебати до середи 7-го вересня. Одна третина сенаторів старається про перевибір цього року і хотіла б якнайскорше залишити Вашингтон. Коли і далі не буде потрібного кворуму в Сенаті, то прихильники урядового законопроєкту зрезигнують із можливости, щоб ще в цьому році схвалити проєкт про охорону громадянських прав та перейдуть до праці над іншими проєктами, щоб якнайскорше закінчити другу сесію 89-го Конгресу.

Економісти не передбачають економічної кризи, коли уряд буде відповідно діяти

Ню Йорк. — Щоденник „Ню Йорк Таймс" перевів опитування двадцятьох визначних економістів в справі стану економіки ЗДА і ствердив, що більшість економістів не передбачає економічної депресії, але, на думку цих економістів, Уряд повинен або полегшити кредит, або зменшити федеральні видатки. Не всі опитувані економісти однозгідні в цій справі, але майже всі вони вірять, що конечна урядова акція, щоб в найближчому році не було економічної зниджки. Всі економісти стверджують, що утруднені кредити зависокими відсотками від позичок, та що знижуються ціни на різні вартісні папери. Деякі економісти передбачають малу економічну знижку в найближчому році. Менша частина економістів рекомендує Уряді влегшити кредит, що утруднила Федеральна Резервова Рада, що економіка відчуває брак грошей. Більшість опитуваних економістів гадає, що до оздоровлення економіки конче потрібні два урядові заходи: зменшення федеральних видатків та збільшення прибуткових податків, щоб сповільнити темп збільшування економічних видатків. Коли збільшиться податки, кажуть ці економісти, то, ді Уряд не мусітиме позичати гроші, і на грошовому ринку буде більше капіталу для економіки та не буде тенденції до збільшування відсотків від позик. Президент Джансон обмірковує зі спеціялістами справу збільшення податків ще на другій сесії 89-го Конгресу. В першу чергу мали б збільшити прибуткові податки від корпорацій, а не від особистих прибутків американців. Президент Джансон ще не рішений в цій справі.

ПРЕМ'ЄР ПІВДЕННОЇ АФРИКИ Г. Ф. ВЕРВЕРД ЗГИНУВ ПРОБИТИЙ НОЖЕМ У ПАРЛЯМЕНТІ

Кейптавн. — Прем'єр Південно-африканського Союзу, Гендрік Ф. Вервөрд, впав у вівторок 6 вересня жертвою атентату, пробитий кількакратно ножем у парляменті, безпосередньо перед початком дебат. Його вбивником був 45-річний Дімітрій Стіфінос, грецького походження, білий, народженець у сусідньому Мозамбіку, що є під португальським правлінням, натуралізований громадянин Південно-африканського Союзу, один із возьних парляменту. Вбивство сталося в полудне, на очах зібраних на залі парляменту послів та публіки на галерії. Вбивник підійшов швидкою ходою до прем'єра Верверда, який сидів впереді, блискавичним рухом вийняв зпоза своєї уніформи возьного довгого гострого ножа й кількакратно пробив ним Верверда. Коли сусідні посли метнулися в його сторону, він замахнувся на них ножем і встиг роздерти піджак міністра спорту й туристики, Франка Варінга, легкоатлета, який перший кинувся на вбивника. Варінг обезброїв вбивника та, з допомогою інших приявних, притримав його до часу, поки наспіла поліція. На галерії між публікою була дружина Гендріка Верверда, але вона не бачила сцени вбивства. Вона надбігла, коли її чоловік уже вмирав. 5 лікарів, між ними чотири парляментарні посли, намагалися ратувати важко раненого таки на парляментарній залі, але Гендрік Вервөрд помер в кільканадцять хвилин після атентату.

Гендрік Ф. Вервөрд скінчив би в п'ятницю цього тижня 65 років. Професор психології, із високими студіями в Німеччині, був прем'єром Південно - африканського Союзу від 1958 року, бувши перед тим продовж вісьмох років міністром національних справ. Вже в тому характері він проводив політику строгого расового розмежування. Він перевів цілу низку законів, внаслідку яких 3,200.000 білих мешканців тієї країни відмежовано від 12-ох мільйонів не — білих. Він був фанатичним расистом, під час другої світової війни виразно виявляв свої симпатії для расистської політики німецьких нацистів. Проте відзначався великими особистими прикметами, і був перфектним промовцем і тому його шанували та з ним рахувалися навіть противники. Очевидно, що він був предметом постійних атак збоку всіх лідерів чорних африканських держав, але ось в минулому тижні він перевів наради з чорним прем'єром Басутоленду, з яким домовився щодо сусідських взаємин. 31 травня 1961 року він проголосив Південно-африканський Союз самостійною республікою і виступив з Британійського Комонвелту, не захотівши підпорядкуватися постановам Коммонвелту проти расистської політики. Тимчасовим його наступником став міністер фінансів д-р Т. Е. Донгес.

Комуністичний Китай буцім-то схильний до розмов з ЗДА про В'єтнам

Токіо. — Японська преса повідомила, що комуно-китайський міністер закордонних справ Чен І заявив японській парляментарній делегації, що Комуністичний Китай не хоче „зудару" з З'єдиненими Державами і не виключає розмов з ними про В'єтнам. Правда, він застерігся, що війна Комуністичного Китаю проти Америки не є виключена, але вона „залежить від американців". Чен І покликався на існування постійного контакту з ЗДА через періодичні зустрічі амбасадорів обох тих держав у Варшаві. Ці розмови мають саме тепер відношення. Запитаний виразно про можливості закінчення війни у В'єтнамі дипломатичним шляхом — Чен І мав заявити, що це тепер не можливе, бо ЗДА „пробують знайти розв'язку проблеми збройним способом". У тій самій розмові з японськими відвідувачами — Чен І випрадував „культурну революцію", яку тепер переводять в Китаї „червоні гвардисти", як засіб щоб наступники теперішніх лідерів Комуністичного Китаю не пішли по лінії так званого „ревізіонізму", як це сталося в Совєтському Союзі. Однак Чен І добавив, що хоч „червоні гвардисти" мають „рацію, проте державу поліцію тику вирішують не вони а уряд.

ВІДБУВСЯ XV ВСЕАМЕРИКАНСЬКИЙ МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ЗДВИГ СУМА В ЕЛЕНВІЛІ І В ШИКАГО

Здвиг проходив у днях 3, 4 і 5 вересня під гаслом „Ум гостри, насталюй Волю" у 20-ту річницю відновлення СУМ-у, в 25-ту річницю Акту проголошення відновлення Української Держави, 50-ту річницю з дня смерти Івана Франка, в 10-ву річницю смерти Гол. Отамана Симона Петлюри. З цьому здвизі взяли участь д-р Г. Васькович, заступник голови Центральної Зиховної Ради СУМ-у, ред. Г. Білинський, ген. секретар УККА, п. І Винник, голова ГУ ООЧСУ, о. декан Мирослав Харина, гол. председник СУК „Провидіння" і мгр Теофіль Кульчицький, фін. секретар цієї ж організації, п. А. Никончук, орг. референт Українського Народної Помочі, професор М. Чировський від НТШ, проф. М. Андрухів від Організації Українського Визвольного Фронту в Канаді, п. М. Грицков'як від ГУТ-ва кол. вояків УПА, мгр А. Скальський від ГУ ТУСМ-у, рад. Б. Ластовецький від Централі „Самопомочі" і Комітету Об'єднання Організацій Ню Йорку, п. М. Шпонтак від Українського Відділу ПАБНА, д-р І. Подригуля від Орг. Українського Визвольного Фронту в Клівленді, мгр І. Кобаса від Т-ва Українських —Бібліотекарів, ред. М. Дольницький від газети „Америка". Письмові привіти на Здвиг надіслали численні конгресмени, сенатори та губернатори, як також достойники Українських Церков, проф. С. Ленкавський від ЗЧ ОУН, п. Я. Стецько від УК АБН, мгр О. Коваль від ЦУ СУМ-у, центральні громадські та політичні організації.

У здвизі в Еленвіллі взяло участь 1585 уніформованих сумівців зі східних стейтів та понад 7.000 гостей. Головну промову виголосив д-р Г. Васькович. Не зважаючи на зливний дощ, запляновані змагання за першенство і відбивані відбулися у винайменій залі в Еленвіллі. Перше місце здобула чоловіча відбиванкова дружина Осередку СУМА в Ютиці. На жаль, мистецька частина зогляду на негоду не могла бути виконана.

У Дітройті відбудеться рідношкільний з'їзд

Дітройт. — В численних місцевостях Америки існують вже школи українознавства, які шляхом національного виховання і навчання української мови та інших предметів українознавства, зберігають нашу молодь від денаціоналізації. Більшість з них працюють в рамах Шкільної Ради Українського Конгресового Комітету, яка виготовляє для них програми навчання, дбає про видання шкільних посібників, організує учительські курси, інспектує працю директорів і вчителів, видає рідношкільну пресу тощо. Цю різнограну активність здійснюють професійні педагоги, члени Шкільної Ради. Адміністрування школами, забезпечення їх фінансами та приєднування до шкіл учнів, спирте на громадській базі: опікунами шкіл є звичайно Товариство „Рідна Школа", або інші організації. Щоб одержати кращі результати, опікуни шкіл з'єдналися в Централі Опікунів Шкіл Українознавства, яка засягом своєї діяльности обіймає терен Америки і яка тісно співпрацює із Шкільною Радою УККА. Заходом Шкільної Ради та Централі 23 жовтня ц. р. в Дітройті, в залях Народного Дому при вул. 4655 Мартін, відбудеться Педагогічна Конференція та Крайовий З'їзд Опікунів Шкіл Українознавства — інформують Управи Централі Опікунів і Учительської Громади в Дітройті, за які підписали повідомлення Данило Березовський, Ярослав Дуб, Іван Білоус та Пилип Гайда.

В програмі Педагогічної Конференції будуть доповіді на теми: методи навчання предметів українознавства, як заціжавити учнів читати українську книжку, як учити українознавства дітей англомовних батьків та інші. На конференції буде також обрана Окружна Управа Учительських Громад та назначення місця її осідку. На Красовому З'їзді Опікунів Шкіл Українознавства, що відбудеться паралельно з педагогічною конференцією в тому самому будинкові, буде предложений до затвердження проєкт статуту Централі Опікунів і буде доповідь на тему: „Школи Українознавства й українська громадськість". Деякі сесії педагогічної конференції та з'їзду опікунів відбуватимуться спільно. Участь в програмі візьмуть теж голова Шкільної Ради проф. д-р Едвард Жарський та референт Дошкілля і Дитячих Садків, члени Головної Управи СУА пані Ірена Пеленська. На закінчення з'їзду заплановано зустріч з українською громадськістю Дітройту.

ЮРІЙ ОЛЕСНИЦЬКИЙ ГРАЄ СВОЮ ВЛАСНУ РОЛЮ У ФІЛЬМІ ПРО ФРАНЦУЗЬКИЙ ЧУЖОЗЕМНИЙ ЛЕҐІОН

Ню Йорк. — Кінотеатри Ню Йорку й інших міст ЗДА почали показувати новий фільм продукції "Universal Pictures" під назвою "Beau Geste". Фільм має сенсаційну тему, бо його сюжет заснований на переживаннях у французькому чужоземному легіоні, та й він відомий із попередніх двох фільмових версій, одної ще з 1926 року з Рональдом Кальманом у головній ролі, а другої з 1939 з Гарі Купером. Новий фільм не тільки технічно зmодернізований, — він кольоровий і звуковий, але також більше автентичний ніж попередні. Заки продукувати нову версію фільму на тему французького чужоземного легіону коштом багатьох мільйонів долярів, продуценти "Universal Pictures" віднайшли автентичних вояків легону і їх використали у накручуванні фільму для більшої автентичности всієї картини.

Оголошення в газеті як заклик до війська

Юрій Олесницький не надто уважний читач, але оголошення, що появилось у жовтні минулого року в нюйоркських газетах, а також у нашому щоденнику „Свобода" про те, що фільмова компанія бажає зв'язатись з колишніми вояками чужоземного легіону, він завважив. У нього забилось серце: пригадались пригоди, що їх пережив у військовому однострою, перед очима станули всі переживання і він таки негайно написав листа на подану адресу. Написав і ждав. А ждати треба було довго. Олесницький вже думав, що це був якийсь неповажний жарт, як раптово прийшла телеграма з запрошенням до редакції нюйоркської щоденної газети „Ню Йорк Геральд Трібюн". Як потім виявилось, на оголошення прийшло понад 500 зголошень, з-поміж них вибрали около сотню справжніх колишніх легіонерів, а з-поміж тієї сотні 25 щасливців попало на фільм. Між цими щасливцями також і український легіонер Юрій Олесницький.

Життя повне пригод і критичних ситуацій

Вся „фільмова кар'єра" Ю. Олесницького почалась від газетного репортажу.

Юрій Олесницький (перший зліва) з іншими колишніми вояками Чужоземного Легіону.

Репортажист „Ню Йорк Геральд Трібюн-у" почувши цікаву розповідь Олесницького, постановив переповісти її читачам цього щоденника. І так в недільному числі цього метрополітального щоденника появилась велика світлина Юрія Олесницького, а побіч неї історія його життя, повна пригод і досвідів. Початок другої світової війни, коли Олесницькому треба було продовжувати науку в гімназії, кинув його у Краків. В Україні залишилась його рідня, батьки і трьох братів. То ж і — бажаючи відвідати рідних у Станиславові — мусів Юрій Олесницький продиратись крізь новий кордон, з одної сторони котрого стояв представник совєтської окупації, а з дру-

(Закінчення на стор. 4-ій)

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

„УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ" ВІДБУДЕТЬСЯ В САН ФРАНЦІСКО

Сан Франціско, Каліфорнія. — За старанням Відділу УККА та за допомогою Міської Управи відбудеться 25-го вересня ц. р. „Український День в Сан Франціско" буде відзначений концертом у Голден Гейт Парку, в якому візьмуть участь: Міська Духова Оркестра, соліст-тенор Е. Маслюк та Українська Танцювальна Група під керівництвом пані І. Андрус. Міська Духова Оркестра пічне концерт українським гимном та виконає низку творів українського композитора Романа Лесика з Клівленду. Ця оркестра буде супроводити соліста Е. Маслюка, який виконає три українські мелодії та танцюристів, які виконають 6 народних танців.

На це українське свято запрошено посадника Сан Франсіска. З огляду на виступ Міської Оркестре треба сподіватися, що він прибуде на цей концерт. Початок концерту о год. 2-ій по полудні.

КАПЕЛЯ БАНДУРИСТІВ ВИСТУПИТЬ НА ТЕЛЕВІЗІЙНІЙ ПРОГРАМІ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ.

Філядельфія. — На наступній українській телевізійній програмі „Години Українських Мелодій" Романа Мариновича, що буде передана в неділю, 18 вересня ц. р., о год. 9:30 увечері на каналі 29, (ВІБФ), ЮГФ у Філядельфії виступлять: наша славна Капеля Бандуристів ім. Тараса Шевченка з Дітройту, Танцювальний Ансамбль Орлика з Лондону, Гуцульська Група і п. Олександер Яремко зі спортовими новинами. Крім цього будуть показані на фільмі фінальні змагання за мистецтво Америки поміж „Тризубом" та Орендж Каунті Клюбом.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Реальне у політиці

Коло 1.600 китайських учених, противників комунізму та визнавців режиму Вільного Китаю з осідком на Тайвані (Формозі), оприлюднили на повній сторінці „Ню Йорк Таймсу" з 6 вересня ц. р. „Одвертого листа до американського народу про т. зв. китайські дебати". Заперечуючи різні твердження міжнародних і американських так званих фахівців китайських справ, автори цього Одвертого листа, між іншим, звернули увагу на один з головних аргументів прихильників уведення комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй та нав'язання з ним дипломатичних і господарських взаємин: це — аргумент так званої „реальности" в міжнародному житті, якою є існування комуністичного режиму в континентальному Китаї та його володіння над 600 мільйонами китайців.

„Коли гітлерівські армії почали свій марш по Европі, — читаємо в Одвертому листі, — Невіл Чемберлен і Чарльз А. Ліндберг твердили, що це — факт і реальність, які треба визнати. Вінстон Черчілл і Френклін Д. Рузвелт відмовилися визнати їх. Коли Японія перевела в 1937 році інвазію в Китаї, то деякі американські публіцисти вбачали в тій інвазії невідхильний, хоч і неприємний, факт. Але ми, китайці, відмовилися визнати його. Нинішні „реалісти" бачать тільки те, що вони вважають за факти, але відмовляються брати на увагу сучасні факти, які перечать їхнім тезам . . ." — тут наводиться різні події, прикрі для Пейпінгу.

Питання, що в політиці реальне, а що нереальне — відоме в усіх часах і в різних країнах. Воно тісно пов'язане з питанням не так льояльности й опозиції до існуючого режиму, як радше — погодження й непогодження з ним, опортуністичного пристосуванства й боротьби проти режиму, різними методами, залежно від умовин. В міжнародній політиці прихильники реальностей насправді заступають погляд, що треба визнавати кожний існуючий стан, миритися з ним і „співіснувати". Це — делікатне окреслення угодівства. Практично, американська закордонна політика визнавала за реальність реакційний царський режим у Росії, а коли прийшли там до влади большевики — не визнавала їх за реальність аж до 1933 р., коли то заходами Максима Літвінова й під впливом приходу до влади в Німеччині Гітлера — визнано большевицький режим. Вільнокитайські учені мають рацію, що Френклін Д. Рузвелт відмовився визнати за реальність гітлерівські підбої в Европі і жити в мирі з III Райхом. Це правда, але історичним фактом стало, що Ф. Д. Рузвелт визнав за реальність правління Сталіна і склав теорію про співіснування двох різних політичних та економічних систем, а нинішня американська державна політика визнає за реальність статус кво в Европі і не піддає під сумнів його нелеґальности й несправедливости.

Проблема реального й нереального в політиці близько стосується і нас, українців, та нашої визвольної політики. Існує концепція і появились навіть поважні публікації, які поручають рахуватися з СССР і УССР в ньому, як з реальністю, що до неї треба достосувати свою власну реальну політику. Очевидно — кожна політика мусить бути реальна і, навпаки, не існує політики нереальної. Питання тільки, на якій основі спирається політика, — що визнавати за реальність, а що ні. Коли, наприклад, прийняти аргумент, що комуністичний режим на Сході Европи триватиме вічно, бо ані західній світ не воюватиме проти нього, ані всередині СССР і, зокрема, УССР не буде революції, ані комунізм не може еволюціонувати аж до демократії, бо це було б рівнозначне з утратою посад керівною державною клікою і більшістю її низових ступайок, — то у логічному висновку треба б замиритися з тим режимом, не мобілізувати проти нього міжнародної опінії, а старатися у своєрідному нашому „співіснуванні" добувати від Москви маленькі концесії для України.

Але чи це була б реальна оцінка ситуації на Сході Европи і чи така політика була б реальною? Навпаки це було б заперечуванням тієї єдиновартісної для нас реальности, як історичні прецеденти про невідхильний упадок імперій, опертих на завойовницькій силі, — такої реальности, як невмирущість живої й тугої нації, — такої реальности, як ідея, реальний чинник у розвитку подій. Нереальною є політика, яка не рахується з неписаним законом історії про короткотривалість всіх неприродних процесів і яка не рахується з чинником несподіванки, як чимось реальним. Коли Леся Українка гордо проголосила „контра спем сперо", то це не була заява утопічної фантастики Навпаки, віра є найреальнішою підставою кожної політики, і хто не вірує в реальність справедливих прагнень народу, той не знає, що таке визвольна політика кожного поневоленого народу, сперта на ідеалі, що став реальною політичною програмою, як не на нинішній, то на завтрашній день.

НОВА АМЕРИКАНСЬКА ОПЕРА

Цьогорічний сезон відкриває славний Метрополітальний оперовий театр у новому, розкішному приміщенні в Центрі Лінкольна новою оперою американського композитора Семюела Барбера „Антоній і Клеопатра", був ретто якої написане на основі п'єси славнозвісного англійського драматурга Вілляма Шекспіра.

Історія цієї опери почалася три роки тому, коли головний директор Метрополітального оперового театру Рудольф Бінґ, пливучи на кораблі з відомим композитором Семюелом Барбером, попросив його написати щось для першого сезону в новому приміщенні театру. Барбер, автор „Венесса", за яку він здобув нагороду Пуллітцера, погодився на цю пропозицію.

Почали шукати автора лібретта. Модерні поети відмовились його писати, і справа притихла на кілька місяців. Але в 1964-му році вона знов виникла. До викінчення нового оперового будинку залишалось трохи більше, як два роки, і композитор заявляв, що за такий короткий час написати нової опери він не встигне. На постійні прохання Бінґа і його помічників він кінець-кінцем погодився, припускаючи, що його новий твір гратимуть у першому сезоні, але не при відкритті. Вирішено, що оперу „Антоній і Клеопатра" виставлять 16-го вересня 1966 року, таки на відкритті сезону.

Після цього почалася наполеглива праця. Як пише музичний референт „Таймсу", Говард Кляйн, „оперу не пишеться щодня, це рідкісна подія, здійснення якої вимагає великої суми грошей і таланту, праці мозку і зусиль мускульних сил соток людей".

Думка директора Бінґа і композитора Барбера втілювалась в якусь величезну істоту з тисячами рук, ніг і язиків.

Очевидно, що лібретто треба було зладити на основі Шекспірової п'єси. Це здійснено за 15 днів. Після того взявся до наполегливої праці композитор.

Семюел Барбер народився 1910-го року. Музики почав він учитися на 6-му році життя, а на 7-му році написав свої перші композиції. Цей вундеркінд, мавши 12 років, уже вступив до Інституту Куртіса у Філядельфії. В дитинстві мала на хлопця великий вплив його тітка Луїза Гомер, — співачка з Метрополітальної опери. Вона гостро критикувала дитячі композиції Семюела, які на його прохання виконувала під час відвідин родини Барберів. Вона не раз йому казала: „Пиши лише те, що думаєш!"

Бінґ і Барбер погодились на тому, що в новій опері головну ролю має виконувати співачка Леонтина Прайс, яка має голос „славної скрипки Страдіваріюса".

Третьою особою, що почала працювати над оперою „Антоніо і Клеопатра", був славний італійський режисер Франко Зеффіреллі, який у 1964 році ставив „Фальстаффа". Він дав багато цінних порад авторові лібретта і впродовж двох тижнів щодня відвідував Барбера.

Барбер закінчив оперу цього року навесні. В її постанові буде повністю використана величезна сцена нового театру, що має 146 стіп глибини. В старому будинку опери сцена мала 70 стіп.

Оркестра складатиметься з 75-ох осіб, не рахуючи музик на сцені і поза нею. В новій опері виступатиму ть 50 артистів, 200 статистів — римлян, сенаторів, єгиптян, арабів і жидів — і численний балет. Оперовий хор, що складається звичайно з 78-ох осіб, буде збільшений 32-ма голосами. В новій опері братимуть участь пара верблюдів, четверо коней, кілька цапів і кіз. Зеффіреллі заявив: „Це є велика опера — одна з найбільших, які я знаю. Ми ніяк не могли б виставити її в старому будинку".

Дириґентом буде Томас Тіппере, який два роки тому пустив це велике діло в рух.

Перша загальна проба цієї ґрандіозної вистави відбулася 15-го серпня. Шіппере керував сотками людей, які не зводили очей з його батути. Композитора Барбера не було на цій пробі, бо він у той день викінчував музику для балету.

Перша вистава „Антонія і Клеопатри" 16 вересня. Чим ближче до цього дня, тим менше звертають уваги на композитора, бо на перше місце виходять артисти, оркестра, хор, балет та режисер. Під час прем'єри композитор пасивно сидітиме в льожі.

Як бачимо, Барбер написав нову оперу, заохочений директором Бінґом. Може хтось з українських організацій чи українських меценатів конкурсом чи замовленням заохотив би наших композиторів до праці в цьому напрямку.

МОСКОВСЬКОЮ МОВОЮ

Кореспондент часопису „Культура і Життя" в числі з 26 червня, пишучи про Київську консерваторію, вихваляють на всі боки її викладача Миколу Прокопенка.

„Багато у нього справ, — пише кореспондент. — Він задумав удосконалити бандуру, готує до друку три свої книжки: „Методика обучения на всех народних инструментах", „Оркестр народних инструментов" та „Устройство, хранение и ремонт музикальних инструментов", — всі московською мовою.

„МЕЛОДІЯ" З МОСКВИ

У Києві організують студію грамофонного запису — філію московської фірми грамофонних платівок „Мелодія".

Платівки, виготовлені цією студією, призначені головно за кордон. (з „Культури і Життя" 31 липня).

Леся Лисак

ОДНЕ ДОБРЕ СЛОВО...

Є — кажуть — люди, яким „не ведеться". І то постійно, сказати б — хронічно. Що б вони не почали, що б не робили — їм завжди якось „не вдасться" або „не виходить". Навіть, коли вони мають найкращі наміри зробити щось добре, що дало б іншим або їм самим вдоволення — навіть тоді щось завжди „стане впоперек" їхньої стежки. І вони, замість робити, як люди кажуть, „розумно" — роблять навпаки. І тоді постає ще одне розчарування, ще одне непорозуміння. За якоюсь там з черги невдачею до людини прилипає назва „невдахи" — і зостається назавжди.

Люди, яким „не ведеться", не завжди бувають обдерті й голодні. Бувають між ними й добре вдягнені, і ситі, бувають такі, що займають добрі становища. Коли ви їх не знаєте, а тільки бачите ззовні, вам може навіть ніколи не прийти на думку, що ця людина мучиться. Біль душі годі побачити, а проте цей біль може бути дошкульний . . .

Ці люди не завжди говорять про свої труднощі — бо хіба ж легко відкривати душу, що болить, — але вони завжди шукають одного: шукають людини, що зрозуміла б їх. Їм понад усе треба зрозуміння. Їм треба малої частинки велетенського почуття, яке хтось назвав поетично „всеобіймаючим милосердям".

Однак, з словом „милосердя", як і з висловами співчуття взагалі — треба бути обережним. „Невдахи" мають свою гордість і не хочуть, щоб їх називали кволими чи слабодухами. Вони, попри всі свої невдачі, хочуть — і, здається, мусять — таки вірити в себе. Коли б вони втратили цю віру — їм нічого не осталось би. Тому вони шукають когось, хто зміцнив би бліді вогники цієї віри в себе якимсь добрим словом. Тож великою помилкою є питати таку людину: „Навіщо ти це зробив? Ти ж міг передбачити, що так станеться. Треба було логічно міркувати".

Цього всього не можна казати. Ці слова спричиняють біль. Вони й без вас знають, що їм не повелося . . . в котрий то вже раз? Вони хотіли почути від вас зовсім щось інше: добре, сердечне слово. Може таке: „Не журись, це все можна направити". . . Або: „Це зовсім не таке трагічне, як здається, побачиш, що все це добре скінчиться".

Можливо, що такі ваші слова звучать вам самим надто оптимістично, і ви в ім'я правди не можете їх сказати. Але чи легко знайти „абсолютну правду" в людських взаємовідносинах? Хто її збагне і як до неї дійти?

Правда, як це легко сказати: я цього не зробив би. Можливо, будучи собою — ні — але хто знає, якби ви були в його положенні? Бувають різні обставини і різні підходи до справ. Скритикувати чиюсь поведінку так легко . . . Знайти слова зрозуміння — куди важче.

Деколи хочеться сказати „невдасі": „Тобі потрібна сила волі". Це так дуже легко сказати. Силу волі важко зміряти. Одним дано її більше, а що мають робити ті, у яких її так мало?

Можливо навіть, що людина „якій не повелося", намагалася по-своєму „бути сильною". В своєму розумінні і по своїх спроможностях. І знову — як попередніми разами — не повелося.

Найлегша річ у житті — засудити людину. Кругом так багато „суддів", що, навіть не вислухавши людини, засуджують її. Але дуже мало таких, які хочуть зрозуміти — і бути вибачливими . . .

Ви йдете вулицею Ню Йорку і бачите на хіднику, серед пилюги та сміття колишню людину. Колишню, бо тепер звуть її „бомом". А це слово згірдливе — і воно має тісно означені рямці. „Бом" не є людиною такою, як ви. Він — поза межами суспільства.

Ви бачите забруднене лахміття і запаморочені алькоголем очі. В очах щось таке, як у побитої тварини — щось жалюгідне. В очах — дно людської нужди.

Можна перейти попри бома з почуттям огиди і подумати: „Сам собі винен. Хто хоче бути людиною, не лежатиме в пилюзі й не жебратиме цими запамороченими очима". Або можна тільки відвернути погляд, щоб не бачити неестетичного явища — і зовсім про це не думати . . . Коли б тільки не ці страшні очі, що дивляться на вас із дна людської нужди, із самого дна . . .

Дуже драстичний це приклад, але в ньому теж відношення до „всеобіймаючої людської доброти". Це — дно, а там десь далеко, вгорі, йде добре вдягнена, сита людина, і, здається, їй нічого не треба . . . Помиляєтесь. Їй треба доброго слова, бо, хоч вона ніколи не стане „бомом", вона так часто падає на дно зневіри... Цій людині так потрібно когось, хто, не засудивши її за брак волі, за брак сили духа, зрозуміє її. І над усе — скаже добре слово. Таке, що підбадьорює. Сердечне, людяне слово.

„Ви ще в мене вірите"? — запитає ця людина. Вона хотіла б почути: „Так, вірю, вірю, що ти можеш ще багато доброго вчинити" . . .

Писав колись поет:

Якби ти знав,
Як много важить слово,
Одно сердечне,
теплеє слівце,
Глибокі рани серця
як воно вигоює,
Якби ти знав оце . . .

Здається, сучасники не розуміли цього поета. Здається, щойно ті, які прийшли пізніше починають його розуміти. Сказано ж: засудити дуже легко, зрозуміти й вибачити — куди важче . . .

Коли б можна було зважувати людські почуття, котре з них заважило б найбільше? Хто знає, скільки заважило б оце, що його хтось назвав „всеобіймаючим милосердям"?

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ

Голоси читачів

ЩЕ ПРО НАЗВУ КРАЇНИ, В ЯКІЙ ЖИВЕМО

Допис ред. Б. Романенчука на тему назви країни нашого поселення (США, ЗДА, ССА; „Свобода" з 2-го вересня 1966) напевно знайде живий відгук між читачами. Заторкнена у ній, дуже наболіла справа дискутується вже довгими роками на сторінках нашої преси, зокрема у „Свободі" десь від 1952-го року.

Ніхто нині, мабуть, не сумнівається у крайній потребі унормувати українську назву країни, яка нас прийняла, як теж у тому, що назви, яких ми для неї тепер вживаємо, є неточні та незадовільні.

Більшість із тих, хто цікавиться цією проблемою і хто передумав уживані та проповані назви для USA погодиться, думаю, із пропозицією вживати слова „стейти", для англійського states замість дотеперішнього „штати" (запозичення з німецького через російську мову) чи „держави" (неточний переклад). Коли конче мусимо позичити назву, позичаймо її у формі, що найближча до оригіналу, а не з других чи третіх рук.

Пропозицію вживати назву „стейти" зробив та обґрунтував з правничого боку д-р Юрій Старосольський ще в 1952-му році („Свобода", ч. 46). Ця назва відзначує історичну та політичну унікальність цих адміністраційних одиниць, подібно як у випадку „кантонів" у Швайцарії.

Ред. Романенчук порушив, одначе, тільки одну частину проблеми назви. Коли ми хочемо поліпшувати і нормалізувати нашу назву для USA зробімо це повністю, а не тільки частинно. Я маю на думці перший термін повної назви, а саме United. У згаданому дописі не обговорено декількох можливих перекладів цього слова, натомість автор пропонує прийняти як норму „сполучені" стейти. Із дискусій у пресі видно, що вже давно деякі дискутанти зауважили неточність цього перекладу. Як ліпші відповідники для united запропоновано отже: злучені, з'єднені, з'єднані та об'єднані. Прослідивши уважно вжиток цих синонімів, побачимо, що вони далеко не тотожні значенням. Слово „сполучений" і його похідні вживаємо (подібно, як і прикметник „злучений") головно для конкретних, реальних об'єктів, наприклад, дві річки, сполучені каналом, сполучити електричні дроти, сполука двох атомів, сполучня (або — злучня) це український відповідник для англійського clutch (в автомобілі).

Коли ж говоримо про абстрактні поняття, вживаємо слів — з'єднати, об'єднати, наприклад, дві організації об'єднуються (не — сполучуються), товариство об'єднує однодумців і под. Подібне відрізнення значень бачимо теж дуже наглядно у польській мові: Stany Zjednoczone (USA), але: naczynia spolączone (англ. connected vessels).

Тому, що слово „з'єднений" — новотвір, створений, мабуть, ad hoc і то на думку декого недолугий і невдалий, залишаються нам, отже, тільки прикметники: з'єднаний і об'єднаний. Тут повинна рішати логіка та послідовність. Коли перекладаємо: United Nations як Об'єднані Нації, United Arab Republics як Об'єднані Арабські Республіки, United Kingdom як Об'єднане Королівство, то чому ж не перекласти послідовно United States як Об'єднані Стейти.

Тоді також можемо послідовно перекласти президентську промову про "State of the Union" як промову про „стан Об'єднання (не Сполучення, Союзу, чи Федерації). Ілюстрацію поправного вжитку обох синонімів може бути речення: „Два стейти із Об'єднаних Стейтів Америки не є територіяльно суміжні, ані сполучені з усіма іншими".

На кінець треба підкреслити, що обов'язок унормувати українську назву країни нашого поселення лежить на обидвох наших наукових інституціях. Дотеперішній вжиток назов: НТШ у ЗДА та УВАН у США це найкраща ілюстрація „мовного Збруча". Тому, що ні одна, ні друга назва не є науково точна та мовно задовільна, тут є прекрасна нагода показати, що ми є соборниками не тільки на словах. У мене немає сумніву, що коли обидва наші наукові товариства договоряться і приймуть одну нову чи поліпшену назву для USA всі українці вільного світу підуть за їхніми рекомендаціями.

Інж. Анатоль Вовк
Rahway, N.J.

ФРАНЦУЗЬКА СТАТТЯ ПРО ПЕТЛЮРУ

Париж. — В найновішому 24-25 числі Франко - Українського Бюлетеня на липень надруковано статтю французького письменника Алена Дероша про Симона Петлюру, що була оригінальною промовою автора під час святкування 40-річчя від дня смерти Головного Отамана в травні ц. р. в Парижі. Стаття прикрашена світлиною Голови Української Народної Республіки. Далі в журналі надрукована праця професора Едмонтонського університету Богдана Боцюркова про Православну Церкву в Україні від 1953 року. З актуальних матеріялів Франко - Український Бюлетень приносить звідомлення про протестаційне віче українців в Оттаві проти арештування письменників в Україні. Про манівці і здобутки історичного матеріялізму пише професор Мюнхенського університету Ж. Штадтмюллер. В мистецькій частині журналу є французькі переклади новель Євгена Гуцала, хроніка, рецензії (в тому французькі рецензії на фільм „Тіні забутих предків") і інші журнальні матеріяли.

ЛУКА ЛУЦІВ

ІВАН ФРАНКО — БОРЕЦЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНУ І СОЦІЯЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

(69)

Автор співчуває й останній істоті серед нещасливих мешканців в'язничної келії — Бовдурові, який перетворився в людину-звіря. Бовдур — це отупіла істота, без найменших людських рис. У нього в тюрмі тільки одно бажання — наїстися, наповнити свій шлунок навіть ціною людського життя. Андрій Темера віддав свій харч Бовдурові, який жадливо кинувся їсти. Темера сказав в'язням, що він має гроші, і Бовдур з цього скористав, пізніше убивши товариша.

Андрій Темера-Франко не оскаржує Бовдура, бо знає, що жахливі умови праці й побуту, недовір'я і вічні докори та нещасливе особисте життя породили в душі цієї людини болізне почуття образи і ненависти до людей. Франко висловив свій погляд на це в одній своїй поезії такими словами:

> Не в людях зло, а в путах тих,
> Котрі незримими вузлами
> Скрутили сильних і слабих
> З їх мукою і їх ділами.

Ось сцена після убивства Темери:

„Бовдур клячів над трупом і вдивлявся в його бліде, ще й по смерті хороше лице. І дивна зміна робилася з Бовдуром. Його власні риси, бачилось, м'якли, лагідніли . . . З очей щез гнилий блиск світячого порохна . . . Понурі, гнівні складини на чолі вирівнювались . . . Здавалося, немов наново людський дух вступає в те тіло, що досі було мешканням якогось біса, якоїсь дикої звірячої душі. І нараз сльози градом покотилися з Бовдурових очей . . . Він лицем припав до кривавого Андрієвого лиця і важко-важко заридав.

— Братчику мій! Що я зробив з тобою! За що я тебе віку збавив? Свята, ясна душечко, прости мені нелюдові! Що я зробив, що я зробив! Господи, що я зробив!" (ст. 381).

Поліцисти й арештанти в камері були „мов причаровані тою потрясаючою картиною і слухали Бовдурового голосіння". Коли ж наказали йому встати від трупа, він „підвів очі і гнівно, болізно поглянув на них:

— Прокляття на вас, посіпаки! — сказав він. — Адіть! — і він приложив руку до зіваючої рани Андрія, переділюючи її долонею в півперек на дві половині, — адіть, оце моя половина, а оце ваша половина! Це моя, а то ваша! Не бійтеся, тутки я спокутую за обі, але там є ще Бог, справедливий, то він буде вміти розпізнати, котра моя половина, а котра ваша!" (там же. 381-382).

Нарешті Стебельський, що любить говорити латинськими й німецькими приказками, запитується: — „Що ж це, Боже? Чи наслав Ти останній день?", —і, не діставши відповіді ні від кого, бо арештанти „хрестилися та молилися над трупом", — сказав по латині: „Нехай пропадає чоловік, нехай росте людяність!"

Оця людяність — це головне для Франка, а не клясова боротьба, як підкреслюють совєтські літературознавці. Франко зображував у своїх творах в першу чергу суспільну людину, якою є герой новелі „На дні", яка, як і Франко, „могла видряпатись на висоту, де видно світло, де пахне воля, де ясніють вселюдські ідеали" („Дещо про себе самого", I, ст. 28, київське видання), і яка хотіла працювати для тих, що їй допомогли туди видряпатися.

У нас деколи недоцінюється змагання до соціяльної справедливости, бо в нас давніше і тепер на перше місце вибивалась і вибивається справа національної волі. У Франка проблема соціяльної кривди в перших роках його громадської й літературної праці стояла навіть перед національною волею, яку скорше зможе здобути соціяльно визволена українська людина, як думав молодий Франко. Але він ніколи не резиґнував із вимоги самостійної України, і в 1880 році написав пісню „Не пора, не пора, не пора москалеві й ляхові служить". Цю програму обороняв він і пізніше, про що буде мова на своєму місці.

Наведені рядки написали ми на те, щоб легше було зрозуміти, чому редактор „Зорі" О. Партицький з насміхом прийняв цю прекрасну новелю, пишучи про автора її як про відомого „з численних розправ судових у справах соціялістичних" і радячи Франкові відмовитись „і від описування таких покидьків суспільства і від своїх соціялістичних переконань". (Кобилецький, ст. 88). Що інше соціялізм, а що інше оті в'язні в тюрмі, які сидять місяцями, чекаючи на те, що влада зволить із ними зробити, хоч не мають за собою жадного злочину. О. Партицький несправедливо оцінив Франків твір.

**

Ми вже згадували, обговорюючи повість „Петрії і Довбущуки", що обидва герої „Лель і Полель" (1887) сиділи в тюрмі і там від діда-в'язня Семка Тумана довідалися про закопані ним скарби. Дід пімстився на своїх кривдниках і дістався до тюрми, куди попали і малі злочинці Надко і Владко Калиновичі. „Була це казня зовсім малих розмірів, мала заледве шість кроків здовж і чотири вширшки. Попід стінами по обох боках вікна стояли два тапчани, один застелений, а другий з голих дощок" (XI, А, ст. 47). Десятирічних злочинців віддав керкермайстер „під опіку" діда Семка, настрашивши їх такими словами: „Ну, майтесь добре! А не забувайте, що дід Семко вбив п'ятьох людей однієї ночі і що він сліпий, а як б'є, то не бачить, куди б'є. Сподіваюся, що й вам догодить" (там же, ст. 48).

Д-р Зенон Р. Винницький

ШЛЯХОМ ТУГИ ЗА ЯСНИМИ ХВИЛИНАМИ

(До ювілею проф. В. Радзикевича)

Незабаром обрії високорівні Львівсько - Томашівського Розточчя в Україні покриє знову осінь своїми чудовими, пастельними кольорами. Тоді осінні, золоті промені сонця шукатимуть там 17-го жовтня 1966 року за селом Вишенкою Малою. Бо вісімдесять років тому народився там Володимир Радзикевич, видатний син Львівської землі, який від початку нашого сторіччя вів українську середньо-шкільну молодь у Західній Україні, а опісля у країнах вільного світу, назустріч ясним хвилинам, коли, як пише він у восьмому виданні своєї „Історії української літератури" (Ню Йорк 1964), український нарід заживе вільним життям у своїй власній, від нікого незалежній державі."

Буде знову золота українська осінь в околицях Львова. Але тепле, осіннє українське сонце там, ні холодний осінній вітер, що гратиме сумно за вікном українських людей тепер у колишній країні ірокезів, у Клівленді, Огайо, де впродовж останніх п'ятнадцяти років живе заслужений український педагог та історик української літератури, не знайде вже ніколи рідного села Володимира Радзикевича. В 1939 році московсько - большевицькі окупанти України зруйнували його й сусідні хутори, влаштовуючи там артилерійський полігон. Немає там сьогодні української церкви, що її парохом був, його батько, о. Петро Радзикевич, ні старої сільської плебанії, де про рідню клопоталась його матуся, пані Володимира.

Між країною великих озер, де в неділю, 11 вересня 1966 року, українські люди Клівленду вшановуватимуть разом з усіми українцями у вільному світі свого корифея, і містом Львовом, де довгі роки (1908-1939) навчав він в Академічній гімназії, існує тепер велика духова барикада, за якою ворог нищить українську культуру. Володимир Радзикевич є її невід'ємною часткою. Немає сьогодні вже й Академічної гімназії у Львові. Бо її в 1939 році московський окупант „визволив" і ліквідував. Тому Вишенка Мала й Львів з академічною гімназією зустрічатимуть мовчанкою 80-ліття Володимира Радзикевича.

Та 11-го вересня та 17-го жовтня цього року тисячі колишніх учнів і студентів професора В. Радзикевича у вільному світі об'єднаються своїми думками у Вишенці малій з тінями цього села та незабутніх предків і земляків людини, яка в часі між двома світовими війнами була ідейним провідником українських учителів середніх шкіл у Західній Україні під польською окупацією. В цих днях тисячі українських людей в Україні та на всіх континентах бачитимуть знову серед образів минулого Львівську Академічну гімназію при вулиці Рутовського ч. 22, а опісля при вул. Льва Сапіги ч. 14, чи її філію при вул. Пекарській ч. 19, де працював і провадив свою педагогічну й наукову діяльність сьогоднішній духовий корифей українців Клівленду.

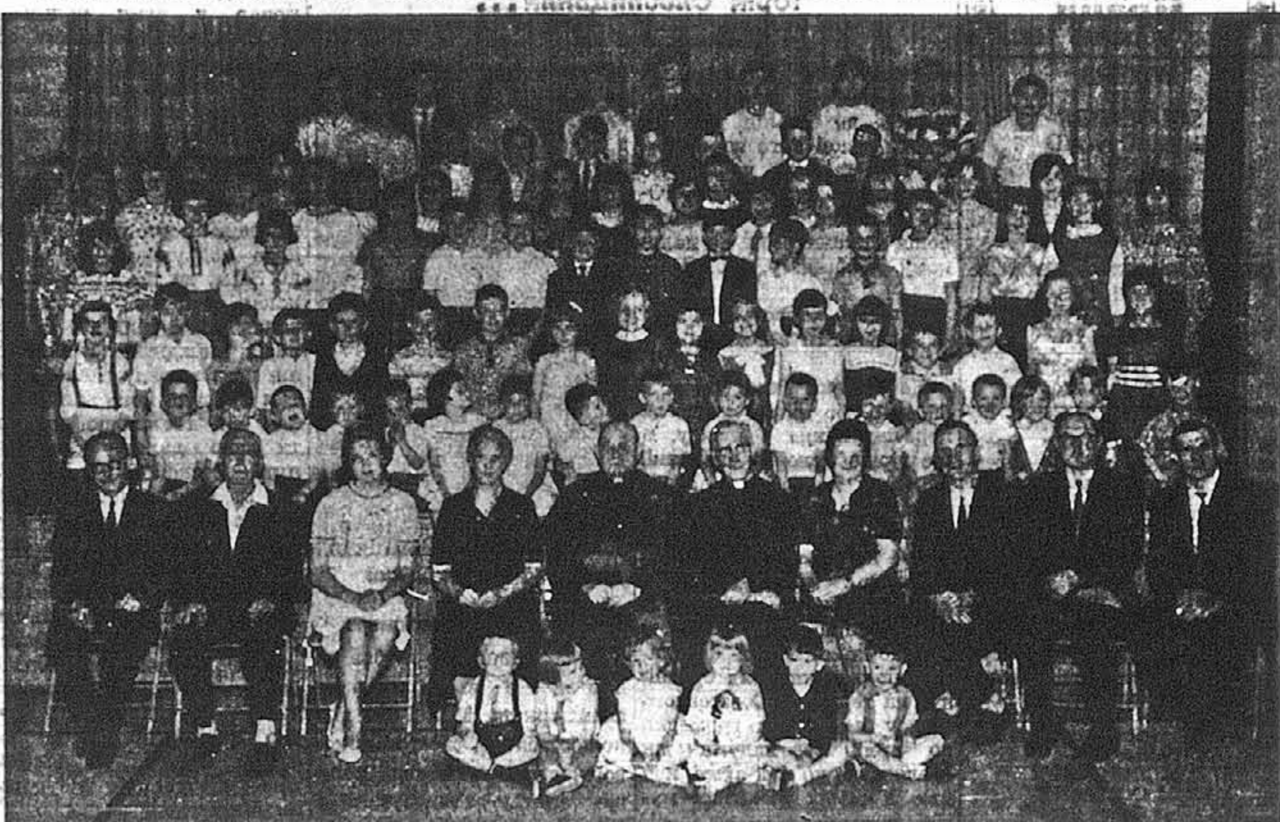
Зацікавлений стихійно постійним зростанням сили української науки, працював він також доцентом катедри української літератури Львівського Державного Університету ім. Івана Франка, що її в роках 1939-1941 очолював академік Михайло Возняк. Працював він тоді також старшим співробітником Академії Наук УССР. Був він знаменитим прикладом українського професіоналіста - громадянина. Коли 25 років тому, український нарід доказував свою державно-творчу зрілість, Володимир Радзикевич крокував із своїм народом назустріч ясним хвилинам. Він став членом Тимчасового Державного Правління України, що його створив дня 30 червня 1941 року Ярослав Стецько.

Коли проминула буря другої світової війни й Україну охопили знов імперські обручі червоної Москви, прибув він у вільний світ, щоб по цьому боці кинутись у вир розбудови українського шкільництва і збагачувати ум і душу української молоді скарбами рідної науки й культури, щоб могла вона продовжувати його чин, якому віддав він ціле своє творче життя. Довгі роки працював він директором чи учителем українських шкіл у Карльсфельді біля Мюнхену, у Берхтесґадені, у Філядельфії та в Клівленді. Ювілят є дійсним членом Наукового Товариства ім. Шевченка. Втішається він званням почесного члена Спілки Української Молоді Америки.

Бібліографічний реєстр його наукових і публіцистичних праць збагачується новими творами його пера ще й сьогодні в 1966 році. Незабаром появиться його чергова історична повість з часів Паліївщини. Й крокує він дальше невтомно із своєю громадою. У квітні 1966 року виступив він в обороні українських літературних робітників у Києві, що їх переслідує безнастанно московська влада в Україні.

Хоч проживає він у вільній країні Америці, його серце живе дальше поміж українськими селянами Львівської Землі та в мурах Львівської Академічної Гімназії й Львівського Університету, що в них він подарував для української молоді найкращі роки свого життя. Шляхом туги за ясними хвилинами у вільній українській державі творив він безперебійно нові самоцвіти української культури, здобуваючи собі заслужене місце в пантеоні безсмертних української науки, навіть, якщо сучасний офіційний Львів про нього забув. Ми певні однак, що дня 11 вересня ц. р., а опісля у день його народження, багато мешканців Львова зустрічатиме його багатством милозгадних думок й сердечний український осінній вітер занесе з Львівського Високого Замку над озеро Ірі в Огайо, де проживає щасливо із своєю дорогою дружиною він, як живий символ Львова — вогнища української культури. Ми віримо, що всі львовяни плекають для нього у своїх серцях так багато щирої любови, об'єднаються з українською громадою вільного світу у своїх виразах вдячности й пошани за всі його причинки до збагачення української літератури, культури й науки.

ЗАКІНЧЕННЯ ШКІЛЬНОГО РОКУ ПРИ ЦЕРКВІ СВ. КОНСТАНТИНА В МІННЕАПОЛІСІ, МІНН.

Закінчення шкільного року суботньої школи відбулося 4-го червня. Сидять (зліва): інж. Е. Карпяк, Йосиф Проданюк, Лідія Козак, Павлина Проданюк, монс. О. Ст. Кнап, парох Лев Дорош, Оленя Карпяк-Бенцаль, інж. Роман Смулка, Петро Пишко, Дмитро Татарин, голова Батьківського Комітету.

ІВАН ЦІРКА З ТОРОНТА УФУНДУВАВ АНГЛОМОВНУ ЕНЦИКЛОПЕДІЮ ДЛЯ МАНІТ. УНІВЕРСИТЕТУ

Вінніпеґ. — Іван Цірка, українсько-канадійський піонер із Торонта, 82 роки, переслав до Департаменту Славістики Манітобського університету суму $ 40 на закуплення найбільш потрібних книжок для доповнення української колекції в бібльотеці Департаменту. За ці гроші придбано для Департаменту перший том англомовної „Енциклопедії українознавства" за редакцією проф. Вол. Кубійовича, „Правописний словник" Ол. Голоскевича (дев'яте видання, Лондон 1961) та „Словник літературознавчих термінів" В. М. Лесина й О. С. Пулинця (друге видання, Київ 1965). Ці книжки, як теж і попередні на суму $ 100, що їх пожертвували пан Цірка й МУН Канади, присвячені пам'яті Тараса Цірки, сина, що помер трагічною смертю у Вінніпеґу.

Цією дорогою складаю сердечну подяку батькові-піонерові й Управі МУН за ці пожертви на „нев'янучий вінок" Тарасові Цірці, колишньому студентові Манітобського університету.

Я. Рудницький
голова Департаменту

Клівленд готується до IX Конґресу УККА

Суспільно - громадське життя нашого міста дещо пожвавилось. Несуттєві суперечки та групові непорозуміння зачинають поступенно зникати, а на перше місце висуваються загально - національні, а не групово - партійні інтереси.

Цю загальну поправу до кращого треба завдячувати кільком визначнішим, з громадським сумлінням, одиницям на чолі з д-ром Грушкевичем та д-ром Подриґулою, які підготовили ґрунт і відповідну сприятливу атмосферу в громаді, що дало можливість відбути загальні збори Українських Злучених Організацій — Відділу УККА на широкій консолідаційній базі з участю представників усіх прошарків нашої громади.

Загальні Збори відбулися 23-го квітня 1966. р., на яких на голову УЗО-Відділу УККА в Клівленді вибрано мец. Степана Воляника, а на членів Управи наступні особи: пп. Базарко Володимир, адв. Бойко Андрій, Дубас Євгенія, Зеньчак Тарас, Камінський Василь, Лагошняк Василь, Поглід Микола, Попович Іван, д-р Тимків Михайло, проф. Шмаґала Тарас і проф. Яремкевич Юра.

Новообрана Управа скликала на 4-го червня ширші сходини Управ всіх товариств і організацій нашого міста, які повністю одобрили консолідаційну ініціятиву вище згаданих громадян.

6-го серпня скликано сходини платників національного датку для вибору нових делеґатів на IX-ту Конвенцію УККА, на які на жаль, не явилося вимагане число платників НФ.

На день 27-го серпня Управа УЗО - Відділу УККА скликала делеґатів всіх наших організацій для вибору представників на IX-ту Конвенцію УККА.

Представник централі УККА мгр Іван Базарко зреферував зібраним розвиток УККА та його працю від початку його існування по нинішній день, а опісля давав вичерпні відповіді на запити приявних.

Після його доповіді присутні представники місцевих організацій вибрали двох делеґатів і одного заступника на IX-у Конвенцію УККА, чим і закінчилися ширші сходини.

Є надія, що сконсолідована громада принесе більше користи загально - національній справі, чим це можна було б зробити роздрібнено, бо незаперечною правдою є, що тільки з'єднано можна довершити багато більше і корисніше, чим одинцем.

Е. В.

Ватикан закликає єпископів перевірити доктринальні непорозуміння

Ватикан. — Ватикан звернувся до Конференції Римо-католицьких єпископів за порадою в справі десяти доктринальних проблем, які є неточно інтерпретовані. З поінформованих джерел подають, що ці питання відносяться до справ моралі і до подружніх справ. Лист до єпископів підписав кардинал Альфредо Оттавіяні, голова Папської Конґреґації для Справ Доґми і Віри за повною згодою Папи Павла VI. Конференція єпископів повинна переслати Ватиканові свою опінію в заторкнених доктринальних справах до Різдва. В листі кажеться, що після останнього Ватиканського Собору в теолозатемнити елементи теологічних тайн, головно сповіди і Причастя, применшення доґми про первородний гріх, намагання насвітлювати моральність з релятивного погляду, небезпечні думки про справи подружжя і статі і надто особове пояснювання декретів Собору про єдність усіх християн.

гічні дискусії виєсено занадто світського і життєвого і це принесло деяку дезорієнтацію між католиками. Єпископи повинні пояснити вірним, що деякі справи вимагають тільки теологічного пояснення і не можуть бути дискутовані з світського становища. Внаслідок цієї світської інтерпретації вкралися непорозуміння в такі доктринальні справи, як відкинення біблійної інспірації, історичний поступ і божественний початок людської душі, втягування Церкви у справи, що можуть мати різне насвітлення, відкинення ідеї існування абсолютної правди, християнський гуманізм, намагання

В АМЕРИЦІ І В СВІТІ

У СТОЛИЦІ НІҐЕРІЇ ЛЯГОСІ ВІДБУДЕТЬСЯ В ЦЬОМУ МІСЯЦІ конференція представників 4-ох тамошніх районів (адміністративних одиниць) — щоб вирішити, чи Ніґерія має залишитись федеративною республікою з названими автономними провінціями, але таки, як одностайна держава, чи розпастись на окремі 4 „держави", за племенним поділом. Ніґерія нараховує 55 мільйонів населення, що перевищує населення Єгипту, Альжиру й Конґо разом підсумоване, однак ту країну розкладає відосередковий племінний фанатизм.

ПЕРЕДБАЧАЮТЬ РЕКОРДОВИЙ ВРОЖАЙ пшениці цього року в Канаді, бо аж 800 мільйонів бушлів, на 18 відсотків більший, як 1965-го року, коли Канада зібрала була 678 мільйонів бушлів пшениці, і на 10 відсотків більший від рекордового збору пшениці в 1963-му році, коли зібрано 723 мільйони бушлів. Канада зможе виконати свої зобов'язання щодо проданої пшениці СССР, комуністичному Китаєві, Великій Британії, Японії та іншим державам. Але збір пшениці залежний ще від погоди, бо минулого року впав завчасно сніг і знищив 82 мільйони бушлів пшениці.

Юрій Олесницький...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

гої німецької. Раз і другий раз повелось і він зумів дібратись до батьків, але за третім разом його перехопили і поставили перед суд. Совєтський суд засудив Юрія Олесницького на п'ять років важких робіт на далекому засланні у Сибіру.

Вояцький однострій може визволити з в'язниці

Не світлий час був тоді на волі, бо війна принесла переслідування і нужду, а ще гірше було на засланні. Молодий гімназист тільки і мріяв про те, щоби визволитись із обіймів сибірського концентраку. Кожна найменша нагода видавалась ласкою і тому він з радістю прийняв вістку про те, що якийсь там екзильний польський уряд організує на території Совєтського Союзу польських громадян до армії. Без надуми він зголосився до цієї армії, хоч вже в самих початках мусів перетерпіти вияви шовіністичної нетерпимости від співтоваришів поляків. Але не було іншого вибору, а думку залишатись в концентраку свобідний та ще й залюблений у пригоди характер Олесницького відкидав категорично. Так одного гарного ранку Юрій Олесницький під перекрученим іменем Єжи став членом армії Андерса. З відділами цієї армії перейшов він через Іран в Палестину. Та й чужа йому армія не була милішою за совєтський концентрак. В Олесницького була одна тільки думка, як вийти із рядів цієї армії і знайти контакт із своїми людьми. Це одначе виглядало на якусь нездійснену мрію. Ніде й сліду від якогось українського поселення, ніякої можливости контактуватись із світом.

Юрій Олесницький

В однострою леґіонера

В Олесницького любов до пригод і в нього всі риси авантюриста. Тож і він відколюється від своєї військової частини саме тоді, коли цю частину заладовували в Єгипті на корабель в дорогу до Італії і потягом, то автобусом, то таки власними ногами, що ними пройшов він вже стільки світу, добрив до Бейруту. Там віднайшов зв'язок з еміґрантською групою ще часів першої світової війни і під підробленим для спритмливости в цій групі прізвищем Григорія Петрова він залишився з нею. Все йшло гарно. Старі еміґранти вивчили способи жити в найтрудніших обставинах і з ними почав промишляти й Олесницький. Він був колись непоганим спортсменом то ж і взявся за спорт. Навіть на пінґ-понґу можна заробити на щоденний прожиток. Та слава, яка постигла тут Олесницького як мистця пінґ-понґу, зрадила його. Кажуть, що у чужоземну леґію попадають люди у крайній ситуації. І це потвердив випадок з Олесницьким. Про його перемогу в пінґ-понґових змаганнях написала бейрутська газета, про це довідалась команда польської армії і вимагала передачі дезертира. Рятунок один — французька чужоземна леґія. Так він надягнув однострій леґіонера і став ще одним безіменним вояком у цьому леґіоні. З леґіоном він боровся також на протинімецькому фронті у Франції, перебув важкі дні підпільних акцій, витримав на собі всі важкі удари, що їх не жалує доля воякам в однострою леґіонера і тільки збігом обставин позбувся цього однострою.

Ще раз у леґіоні, але на фільмі

На цьому пригодницьке життя Юрія Олесницького не закінчується. Він покинув леґіон, переїхавши з визвольними відділами французької армії у Париж, а потім з англійськими вояками до Англії. Там знову попав у руки польської жандармерії, був навіть обвинувачений у дезертирстві і призначений на суд, знову переїхав на европейський континент, тим разом не до військового табору, але до переселенчого, де віднайшов свою рідню. Знову нові пригоди: з допомогою умовного подружжя дістається до ЗДА, де намагається зажити спокійно. Але навіть задля такої цілі він кілька разів виїжджає в Европу аж поза залізну заслону, бо там вибрана його життя а з нею він постановив провести свою дальшу життєву путь у спокою і мирі. Та вся ця дальша історія може бути темою для роману про Юрія Олесницького, а для фільмової компанії — зацікавленої у фільмі про леґіон вистачала автентичність перебування Юрія Олесницького у чужоземній леґії. Від грудня 1965 до лютого 1966 накручували нову версію фільму „Бо Жест" на степах Арізони, де коштом мільйонів долярів вибудовано спеціяльну сценерію.

Олесницький, як і інші його друзі з леґіону дістали знову однострої. Їх завдання було не тільки відтворювати леґіонерів у групових сценах, але дораджувати, справляти, надати фільмові якнайбільше автентичности. Те, що перед кільканадцяти роками було щоденною участю Олесницького, стало тепер наново перед ним на сцені, що передавалась на фільм. Тут він познайомився з режисером, з акторами, між якими відтворець головної ролі Гай Стоквелл, пізнав закуліси фільмового мистецтва.

Нові пригоди під час пропаґандивної поїздки по Америці

На програмах фільму так і написано, що у фільмі крім визначних і менше відомих акторів бере участь 25 колишніх вояків французької чужоземної леґії. Та на цьому не закінчилась роля Юрія Олесницького у фільмі „Бо Жест". Він так автентично виглядає у однострою леґіонера, що фільмова компанія постановила вислати його і ще трьох колишніх леґіонерів в пропаґандивну поїздку по Америці, щоб спопуляризувати фільм. Юрій Олесницький переїхав 8 стейтів, побував у 22 великих містах і всюди його зустрічали репортери, представники телевізії і радіо і найбільше цікава публіка. Всі великі щоденники в цих містах і стейтах пишуть про нього, подають його світлини, розказують про його повне пригод життя. Робимо це і ми для наших читачів. В однострою леґіонера він виглядає на справжнього вояка Леґії і не тільки виглядає, але й почуває у собі новий дух, що колись погнав його на повне пригод життя у французьку Чужоземну Леґію.

Філядельфія, Честер і околиця готуються до величавого Союзового Дня та зустрічі заслужених союзовців

Філядельфія. — Неділя, 11-го вересня є призначена на переведення Величавого Союзового Дня Філядельфійської Округи УНСоюзу. Початок свята призначено на 12-ту годину вполудне, а офіційна частина пічнеться о 2-ій по полудні.

Свято відбудеться на площі „Карпати" в Честері. Вже сама та назва говорить за себе, що це є гористе і мальовниче місце, яке не одному пригадає дорогу серпентину карпатських гір. На випадок непогоди свято відбудеться в просторих залях Українського Горожанського Клюбу при 2817 В. 2-га вулиця в Честері.

Управа окружного святочного комітету зробила всі заходи, щоби величаво провести цей день. Достойним гостем і головним промовцем буде Головний Предсідник УНСоюзу Иосиф Лисогір. Голова Контрольної Комісії УНС д-р Володимир Галан, який є одним з найвизначніших союзовців на терені Філядельфії, рівнож буде присутний на святі. Буде там присутний і Головний Радний УНС Іван Одежинський, який зараз старається всіма силами про вибір на стейтового посла до Гарісбурґу. Головний Радний Степан Гавриш, який є головою окружного комітету та спонзором того свята, буде там присутній.

З позамісцевих Союзових діячів заповіли своє прибуття Головна Радна Анна Дубас з Нюарку і голови Окружних Комітетів з Алентавну Іван Зазворський, з Перт Амбой Михайло Фединишин і з Нюарку Юліян Баранюк.

Приємно буде всім зустрітись на тому святі з Томою Дармограйом, який є першим кандидатом українського походження на конґресмена до Вашингтону.

Окружна управа подбала і про розвагову частину. Великою атракцією дня буде виступ „Міс Союзівки" Маріянни Сухенко, яка з своїми не менш вродливими сестричками Катрусею і Лідою будуть манити всіх присутних чаруючими голосами. Це буде вже останній виступ Маріянни як „Міс Союзівки" тому, що 16 вересня віддасть „Корону Союзівки" новій королеві.

Можна буде подивляти і виступ танцювальної групи з Брістолю під мистецьким керівництвом Дмитра Надраґи. Опікуном і спонзором тої групи є Федір Петрик — секретар 362 відділу УНСоюзу.

Для тих, що люблять спорт, окружна управа подбала і про це, а саме змагання копаного м'яча межи юнаками Осередку СУМА ім. УПА — Філядельфія і юнаками Станиці Пласту — Філядельфія. Змагання відбудуться за чашу уфундовану окружним комітетом УНСоюзу філядельфійської округи.

Для наймолодших будуть інші розвали як перегони в мішках, колесо щастя та й інші виграші.

Діловий комітет тай окружна рада запрошують всіх союзовців і несоюзовців з дооколичних міст тай сусідних Стейтів, прибути на це свято і своєю присутністю звеличати цей небуденний день зустрічі і єдности союзової спільноти, пошані до Батька Союза.

В Гемтремку відбулася мистецька виставка молодих українських артистів

Гемтремк, Міш. (О. М.) — Виставка відбулася в галерії Публічної Бібліотеки в серпні ц. р. заходами 56-го Відділу Союзу Українок Америки, якого голова п-ні Леся Воробкевич відкрила виставку в п'ятницю 5-го серпня ц. р., вказуючи у своїй промові на важливість праці нашої молоді на полі мистецтва. При відкритті виставки промовила також п-і Дарія Бойчук, яка від довших років працює в молодечих організаціях та яка була ініціяторкою і організаторкою цієї мистецької виставки, при допомозі артиста Яреми Козака, сина маестра Едварда Козака. У виставці взяли участь одинадцять молодих мистців малярства, графіки, скульптури і кераміки, кожний у віці около 20 років (за винятком одного около тридцять років). Учасників виставки подаємо в альфабетному порядку: Василь Барнич, Рома Гайда, Володимир Грушкевич, Оксана Кордуба, Олена Ковалик, Ярема Козак- (співорганізатор і впорядчик виставки), Мотря Кравс, Лідія Обушкевич, Христина Рогатинська, Люба Савчук і Марта Савчук. Виставку відвідало около 300 гостей, в тому значне число американців і глядачі висказувалися дуже прихильно про мистецькі праці наших артистів. — Провід 56 Відділу СУА влаштував на закінчення виставки прийняття для молодих артистів в залях Допомогового Т-ва „Самопоміч" — і в часі милої зустрічі з молодими артистами, крім привітання місто - голови Відділу п-і Ліди Лазуренко, промовляли: п-і Дарія Бойчук, Д-р Ол. Марітчак, маестро Ед. Козак і пані інж. Дуб. Всі промовці висказувалися з великим признанням для праці і досягнень наших молодих талантів. Від колективу молодих артистів промовила Лідія Обушкевич висловлюючи подяку для Управи 56 Відділу СУА та для ініціяторів і співробітників виставки.

● Тихоокеанські наукові фахівці в Японії висловлюють острах, чи збудування нового каналу впоперек Панами між Тихим та Атлантійським океанами, на рівні тих океанів, щоб їхні води могли сполучитись, не дасть неґативних наслідків для водних створінь і прибережних течій. Панамський канал збудований так, що його греблі не дозволяють обом океанам змішувати свої води.

УКРАЇНЦІ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У З'ЇЗДІ МІКРОБІОЛОГІВ КАНАДИ

Вінніпеґ. — „Нов. Шлях" з 27 серпня ц.р. повідомляє, що в червні ц. р. у Саскатуні відбувся з'їзд мікробіологів Канади з участю несповна двісті науковців, між якими були д-р Рома Гавірко, із манітобського університету й д-р Є. Рослицький від Державного Дослідного Інституту при університеті в Лондоні, Онт. Співдослідник д-р Гавірко говорив про спільні досліди над імунохемічними властивостями певних бактерій близько споріднених із спричинником дифтерії. Д-р Євген Рослицький доповідав про викриття продукції клубинковими бактеріями т. зв. бактеріосинів.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ, 9-го ВЕРЕСНЯ 1966 р.

БРУКЛИН, Н. Й. Триквартальні збори Т-ва Запорізька Січ — 325 Відд. о год. 8-ій веч. в УНДомі. На зборах будуть важні справи до полагодження та головне про осінню забаву. — Ст. Благий, рек. секр., В. Клавзник, предс.

НЮАРК, Н. Дж. Побір вкладок 371-го Відділу УНС від год. 7 до 9 веч. в Січовій залі. — Ю. Баранюк, фін. секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запорозька Січ — 155 Відд. о год. 7-ій веч. в УНДомі, 760 Стейт вул. — М. Фединишин, секретар.

СУБОТА, 10-го ВЕРЕСНЯ 1966 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори Т-ва Мир — 324 Відд. о год. 7-ій веч. Просимо прибути і вирівняти членські вкладки. — І. Струк, секр.

ШИКАҐО, Ілл. Збори Б-ва св. Петра і Павла — 220 Відд. о год. 7:30 веч. в Союзовому Домі, 1915 Вест 51-ша вул. Проситься членів прибути на збори, а довжників вирівняти свої залеглості. П. Гут, предс., І. Мелінишин, секр.

МЕНВИЛ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка — 349 Відд. о год. 7-ій веч. в домі Мих. Габера. Проситься членство прибути на збори. Буде обговорена справа приєднання членів. — Управа.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. М. Грушевського — 219 Відд. о год. 7-8 веч. при 675 So. 19th St. Проситься прибути на збори, вирівняти свої залеглості та відібрати свої чеки-дивіденди. — М. Юров, секретар.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Дарахівщина — 275 Відд. о год. 7-ій веч. в церковній залі, Ґрін і Сусекс вул. Проситься прибути на збори і вирівняти свої залеглості. — Управа.

ДЕ ВЕРХИ ГІР — СЯГАЮТЬ ЗІР

Мають свої особливості різні наші вакаційні оселі. Чи це буде відома з різних культурних імпрез „Союзівка" в Керґонксоні, чи в Ґантері „Кобзярівка", де часто відбуваються в нашому народному стилі весілля.

А випадає згадати ще про одну вакаційну оселю в Гантері, що втішається великою популярністю. Це оселя панства Никифоряків, положена недалеко мальовничої нашої церковці, збудована на збіччі гори Товер, напроти неї простягається у величній красі ланцюг гір, а внизу котить свої хвилі річка Скоґар.

Це одне, чим ця оселя відзначається. А по друге: тут почуваєтесь, як на старокрайовім приходстві, бо оселею управляють автентичні старокрайові „їмості". Вони стоять на сторожі звичаїв і обичаїв добре знаних нам на Рідних Землях. Тут кава „зі сметанкою" і без, така пахуча, як колись в краю на приходстві. Тут домашнє печиво таке „старокрайове" і немов на празнику.

По вечері — коли розмова втихає, а одна з їмостей", або принагідний акомпаніятор, засяде до фортепіяну, тоді нам здається, що ми в концертовій залі. Бо відомий, наш визначний мистець, маляр Михайло Мороз, пописується перед приявними, не своїми образами, що він їх тут в околиці малює. Михайло Мороз співає... І ще як-тенором, — високе „ц" тягне. Нічого дивного. Колись він співав як тенор - соліст у Львові в „Бандуристі", в „Сурмі", а в Парижі в хорі Кошиця. У залі розлягаються пісні: „старокрайові", що то їх співали на приходствах, стрілецькі, упівські, оперні арії. Теноровий спів Михайла Мороза викликує бурю оплесків і прохання про наддатки.

Серед звуків пісень, що то їм прислуховується часто і здається неукраїнська публіка, нам здається, що ми найшлися на клаптику Рідної Землі — там, — „де верхи гір сягають зір." — така тут рідна, культурна атмосфера. І вона без реклями, — ніби магнет притягає сюди українську публіку навіть з далеких сторін ЗДА чи Канади.

Бо в Гантері та околиці є геній місця, який каже нашій мистецькій, богемській братії тут розкласти свої „шатра" і тут шукати творчого натхніння.

Ярослав Гриневич

ТАРЗАН, ч. 5681. Хан витягає меч!

"I TRUST MY 'PETS' HAVE CHANGED YOUR MIND," SNEERED ZATAR. "YOU WILL JOIN ME?"
"YES--" TARZAN REPLIED SLYLY. "IF YOU CAN DEFEAT ME IN PERSONAL COMBAT!" 10-18-5681
THE KHAN GAPED IN DISBELIEF. THEN, SNARLING FURIOUSLY, HE DREW HIS SWORD!

— Я довіряю своїм пестунчикам, які змінили вашу думку, — насміхався Зетар. — приєднаєтеся до мене?

— Так, — відповів хитро Тарзан. — Якщо ви зможете мене перемогти в особисому змаганні!

Хан вирячив очі в недовірі, а тоді дико ричачи, витягнув меч!